

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2. Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Reşat DOĞRU

Tokat Milletvekili

2.- H.Hüseyin BALAK	Tokat Milletvekili
3.- Mustafa HAYKIR	Kırşehir Milletvekili
4.- Lütfi CEYLAN	Tokat Milletvekili
5.- Mihrali AKSU	Erzincan Milletvekili
6.- Adnan UÇAŞ	Amasya Milletvekili
7.- Hüseyin ARABACI	Bilecik Milletvekili
8.- Mükremin TAŞKIN	Nevşehir Milletvekili
9.- Mustafa YAMAN	Giresun Milletvekili
10.- Mehmet TELEK	Afyon Milletvekili
11.- Osman MÜDERRİSOĞLU	Antalya Milletvekili
12.- Nevzat TANER	Kahramanmaraş Milletvekili
13.- Mehmet CEYLAN	Sivas Milletvekili
14.- Hasan ÇALIŞ	Karaman Milletvekili
15.- Süleyman COŞKUNER	Burdur Milletvekili

GEREKÇE

Anayasanın 166. Maddesi Ekonomik Sosyal ve Kültürel Kalkınmayı özellikle sanayinin ve tarımın yurt düzeyinde, dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamanın ve bu amaçla gerekli teşkilatı kurmanın devletin görevi olduğunu açıkça belirtmiştir. Ülkemizde yaşanan ekonomik ve sosyal sorunların temelinde kaynakların yurt düzeyinde dengeli dağıtılmaması yatmaktadır. lke genelinde bölgeler arası dengesizliğin ortadan kaldırılması amacıyla hazırlanan Kanun tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Söz konusu 21.1.1998 tarih ve 4325 sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada ncelikli yörelere ayrıcalıklar tanıyarak bölgeler arası farklılıkları en aza indirmeyi ekonomik ve sosyal sorunlara çözüm getirmeyi hedeflemektedir. Ancak Kanunun 2. Maddesinde getirilen sınırlamalar Kanunun esas ruhuna uymamaktadır.

Bu Kanun kapsamına alınmayan Tokat ve benzeri iller ile, bu kanunun kapsamına alınan diğer iller arasında hemen hemen aynı gelişmişlik düzeyi gösteren Doęu Karadeniz ve İç Anadolu illeri mevcuttur. Ayrıca lke içinde iller kendi arasında gelişmişlik düzeyi açısından farklılıklar gösterirken her ilin ilçeleri arasında da farklılıklar belirgin olarak gözükmektedir.

İşte aşağıdaki izelge Tokat ili ve ilçelerinin ne kadar farklı bir tablo sergilediğini gösteren açık bir delildir. Bu tablonun benzer iller içinde aynı olduğu bir gerçektir.

15.3 İlçeler itibariyle gayri safi yurtiçi hasıla (Milyon TL)

İlçeler	1994			1995		
	Alıcı fiyatlarıyla GSYİH	Türkiye GSYİH içerisindeki payları (%)	İl içerisindeki ilçe payları (%)	Alıcı fiyatlarıyla GSYİH	Türkiye GSYİH içerisindeki payları (%)	İl içerisindeki ilçe payları (%)
Toplam	31.373.177	0.81	100.00	56.317.799	0.73	100.00
Merkez ilçe	15.256.124	0.39	48.63	24.641.258	0.32	43.75
Almus	710.840	0.02	2.27	1.646.450	0.02	2.92
Artova	310.825	0.01	0.99	654.790	0.01	1.16
Başçiftlik	90.176	0.00	0.29	192.814	0.00	0.34
Erbaa	3.550.466	0.09	11.32	5.974.406	0.08	10.61
Niksar	2.139.511	0.06	6.82	4.435.270	0.06	7.88
Pazar	482.281	0.01	1.54	917.737	0.01	1.63
Reşadiye	830.323	0.02	2.65	1.698.935	0.02	3.02
Sulusaray	170.228	0.00	0.54	241.577	0.00	0.43
Turhal	4.600.706	0.12	14.66	8.585.714	0.11	15.25
Yeşilyurt	238.566	0.01	0.76	549.216	0.01	0.98
Zile	2.993.133	0.08	9.54	6.779.632	0.09	12.04

TOKAT İLİ 1997-1998 YILI GAYRİ SAFİ YURTIÇİ HASILASI

	1997			1998		
	Değer	İlin Gelişme Payı	Gelişme hızı	Değer	İlin Gelişme Payı	Gelişme hızı
	000 000 TL	%	%	000 000 TL	%	%
Carî	211 602 635	0.7	102.8	419 376 337	0.8	98.2
Sabit	738 542	0.7	2.7	852 953	0.7	15.5

KİŞİ BAŞINA GSYİH

TOKAT

	1997			1998		
	Gelişme hızı			Gelişme hızı		
	TL	%	\$	TL	%	\$
	303 342 076	118.0	1 985	604 565 690	99.3	2 333

Halbuki bu kanunun hazırlanış amacı hem bölgelerin ekonomik etkilerini gidermek, hem de yeni yatırım sahaları açmaktır. Buralardaki insanlarımızın iş ve istihdam imkanlarının arttırılmasını sağlamak, gelir dağılımının iyileştirilmesini ve diğer bölgelere olan göçün önlenmesini engellemek iken 23.01.1998 tarih ve 4325 sayılı Kanun ile Tokat'ın ve benzer illerin göç vermesini engellemek bir yana artarak devam edeceği ve yeni yatırım sahaları açılmayacağı gibi halen çalışmakta olan esnaf ve sanayicinin iş yerlerini tasfiye ederek, bu kanunun getirdiği teşviklerden yararlanmak amacıyla kapsama alınan illere yatırımlarını taşıyacaklardır. Bu şekilde Tokat'ın ve benzer illerin zaten düşük olan GSYİH miktarının daha da düşeceği ve her geçen gün Tokatlıların ve benzer illerin daha da fakirleşeceği aşıkardır.

Son nüfus sayımı verilerine göre, ilimizde büyük oranda göç olmuş ve bu sebeple 7 milletvekili çıkararak ilimiz 6 milletvekilliğine düşmüştür. Nüfustaki bu düşüş, Sivas, Amasya, Erzincan ve benzeri illerde de söz konusudur.

Ayrıca, Tokat ilinde bulunan -2- devlet sektörüne ait Tokat Sigara Fabrikası ve Turhal Şeker Fabrikalarının üretimden doğan ticari kazançları, Tokat'ın hanesine yazılarak, GSYİH miktarı yüksek gösterilmektedir. Halbuki bu iki kuruluşta bütün kazanç toplamı genel merkezlerinde bloke edilmektedirler.

Bunun açık delili bir önceki tabloda görülen değerlerle 1997 ve 1998 yıllarının verilerini gösteren tablolarda görüleceği gibi Tokat ili için hiçbir yeni yatırım yapılmaksızın GSYİH dan kişi başına düşen değerlerin değişmiş olmasıdır. Hiçbir yeni yatırım yapılmadan veya üretim artışı kaydetmeden bu değerler nasıl değişir? Ancak yıllara göre sabit bir üretim standardını yakalayan Sigara fabrikasının ve şeker fabrikasının ürettiği malın fiyatının yapılan zamlarla değişmesi GSYİH kişi başına düşen payın yüksek çıkmasına neden olmaktadır. Halbuki bu artış yöre halkının cebine değil bu şirketlerin genel merkezlerinin bulunduğu illere aktarılmaktadır.

Bu durumda bahsi geçen kuruluşların merkezlerine gönderdikleri kazanç toplamaları düşürüldüğünde Tokat'ın 1995 yılı itibari ile 1720

dolar gözükken GSYİH payı kişi başına 1320 dolar, yine 1997 yılı itibarı ile 1985 dolar olan GSYİH payı 1450 dolar 1998 itibarı ile de 2333 dolar olan GSYİH'nın 1800 dolar civarında olduğu gözükcektir.

Bu illerde ve ilçelerinde organize sanayii bölgeleri kurulmuş olmasına rağmen bu kanun kapsamında yer almadıklarından dolayı hedeflenen amaca ulaşılammıştır. Aksine var olan küçük sermayelerini bir araya getiren müteşebbisler, bu kanun kapsamındaki yatırımcılarla mücadelede haksız bir rekabete girdikleri için sermayeyi ve üretimi artırma yerine var olanı da kaybederek iflas eşiğine gelmişlerdir.

Bu nedenle eşdeğer konuma sahip 19 ilde bu kanun kapsamına alınmalı yada topyekün bu kanun yürürlükten kaldırılarak iller arasında eşit şartlar oluşturulmalıdır.

Söz konusu kanunun amacına ulaşabilmesi için teklifimizde öngörülen değişikliklerin kanunlaşması gerekmektedir.

**4325 SAYILI OLAĞANÜSTÜ HAL BÖLGESİNDE VE
KALKINMADA ÖNCELİKLİ YÖRELERDE İSTİHDAM
YARATILMASI VE YATIRIMLARIN TEŞVİK EDİLMESİ İLE 193
SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUN DA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE.1- 21.1.1998 Tarihli ve 4325 sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada öncelikli yörelerde istihdam yaratılması ve yatırımların teşvik edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik yapılması hakkında kanunun 2.maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde.2- Bu kanunda geçen Olağanüstü Hal Bölgesi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir alanına dahil iller ile Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarı 3000 ABD Doları veya daha az ve Devlet Planlama Teşkilat Müsteşarlığınca belirlenen Sosyo- Ekonomik Gelişmişlik düzeyi “0” ve daha küçük bulunan iller ve ilçelerden Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illeri ve ilçeleri, Kalkınmada öncelikli yöreler ise; Bakanlar Kurulunca bu yöreler kapsamına alınan illeri veya ilçeleri kapsar.

MADDE:2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE:3- Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

